

בלבביפדיה עבודת השם - תמצית השיעור - ברוש 30:35

כפפיפות הדעת ושבירת הלב והאופן כיצד לנהוג בכל תהלוכות עולם שעוברים על האדם למעשה ממש.

לתת, ומכה כך מתגלה בברא עלמא-] והשובר שהיה בבריאה זה משה רבנו ששבר את הלוחות, שזה שבירת המוחין באופן של קילקול.

אך יש שבירה דתיקון, שזה סותר ע"מ לבנות [שחייב לגבי שבת], ושורשו זה הבונה עולמות ומחריבן ולאחמ"כ מהשברים בנה את העולם [ולכן חייב לגבי שבת דשורש הל"ט אבות מלאכות הם בבריאת העולם]. אך התיקון בשבירה הזו זה רק מחמת שלאחמ"כ הוא בונה ולא בעצם השבירה.

אך יש למעלה מכך שבירה שהשבירה עצמה היא התיקון, שזה בראש השני שהוא הלב, שכידוע שבירת הלב זה תיקונו, וכמ"ש לִב נִשְׁבֵּר וְנִדְפָּק אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה (תהלים נא יט), וידועים דברי הרבי מקוצק שאין דבר יותר שלם מלב שבור, א"כ בלב מתגלה שבירה שהיא בעצם התיקון.

וביאור ענין שבירת הלב, ידוע היסוד של בעל התניא (ליקוטי אמרים תניא פרק לא) שיש הבדל מהותי בין מרירות לעצבות, עצבות היא ירידה לתתא ליאוש ליסוד העפר, אך המרירות מולידה באדם חיות שאע"פ שזה מר - מרירות, אך מתוך זה מגיע להפך שהוא רם, לחיות של רוממות, זה מרירות דתיקון.

ובהקבלה להנ"ל מתבאר א"כ שיש ב' סוגי שבירה, יש שבירה במהלכי הדעת שזה מה שהוא צריך לירד לתתא כדי ללמוד משם את הפרט של החכמה [דהרי בכללות הוא יותר חכם, וכדוגמת משה רבנו], אך עצם הירידה לפרט היא שבירה. משא"כ במהלכי הלב עצם המרירות על אף שהיא שבירה היא עצמה מרוממת אותו, ולכן כאשר האדם נשבר, אם הוא נשבר על זה שהוא נשבר זה שבר על שבר וזה מוליד עצבות, אך השבר גם מוליד ביטול גמור, אז אם הוא שמח בביטול וחושק לביטול שנולד מהשבירה, זה שורש מקור חיותו בעצם השבירה. ומלבד כך השבירה גם מרוממת אותו ככרוש, ממר עולה לרם.

יסוד זה הוזכר פעמים רבות דיש ב' שורשים להשיג את הקב"ה, מכח היש [בונה עולמות], שזה תורה מצוות ומעשים טובים - בנין צורת האדם השלם, אך יש השגה מכח הביטול [מחריבן], שעבודת האדם הוא להיות בטל, אז כאשר האדם חושק ליש ונפגש בביטול, זה מוליד בו עצבות, אך כאשר הוא

ברוש, הוא מלשון ראש, וכשארז"ל במגילה (דף י' ע"ב) תַּחַת הַנְּעֻצוּץ תַּחַת הַמֶּן הַרְשַׁע יַעֲלֶה כְּרוֹשׁ זֶה מַרְדְּכַי שְׁנִקְרָא רֹאשׁ לְכָל הַבְּשָׂמִים. וביתר חידוד מבאר הרמח"ל שברוש נוטריקון ב' ראש, שתי ראשים, בכללות באדם יש ב' ראשים, המח והלב, וכמו שבקומת הכלל המלך זה העליון ביותר, כך בקומת הנפש הראש הוא מלך האיברים וכשארז"ל שלכן יסוך ראשו תחילה (שבת ס"א ע"א). וכן הלב הוא מלך, א"כ יש ב' מלכים באדם.

ומבואר בחז"ל שענפי הברוש גם כאשר מכופפים אותם עד לארץ, הם חוזרים ועולים כבתחילה, ורמוז בשמו בור, שאפילו אם הם יורדים למטה מן הארץ הם חוזרים לעמוד ישר. ולפי"ז נמצא שהן בראש והן בלב יש כח שמכופפים אותם והם חוזרים לעלות.

בראש בחיצוניות זה כפיפת ראש, ובעיקר כאשר הוא כורע ומשתחוה הראש יורד למטה לארץ, ולזה נצרך שהוא יהיה רך ועיקר הכריעה נעשה מכח הברך שהוא מלשון בו רך. ובפנימיות זה כפיפת הדעת וכמ"ש רז"ל כמה דכייף איניש דעתיה טפי מעלי (ר"ה כ"ו ע"ב), יש את מה שהאדם מכופף דעתו למי שמעליו, כגון רבו, אך יש כפיפות הדעת לכל אדם, שזה עומק כח הראש להתכופף עד למטה, ועליו נאמר אִיְהוָה חָכֵם, הַלּוֹמֵד מִפֶּלֶא אָדָם, (אבות ד א), כי בעומק יש בכל אדם נקודה של חכמה יחידה שלו [מכה כך שנברא האדם יחידי] שאינה נמצאת בשום אדם אחר, ובנקודה הזו הוא תלמיד שלו. [וכמובן שנצרך בזה זהירות גדולה מה וכיצד ללמוד ממנו, וכן לפעמים אין זה גלוי, אך עצם כך שהוא מסכים להתכופף ללמוד ממנו את הנקודה הזו לכשתגלה זה סוג של כפיפות דעת] והדוגמא היסודית לכך זה משה רבנו שנאמר בו וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנִיו מֵאֵד מִפֶּלֶא אָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה (במדבר יב ג), ומרדכי בדורו כמשה בדורו, שהוא הברוש, ומשה שהיה הדעת, מכח עומק דעתו שהסכים לקבל כל מה שעתיד תלמיד ותיק לחדש, זה בעומק כח הענוה שהגיע אליה.

עד כאן זה מצד התיקון, אך מצד הקילקול ברוש אותיות שובר, שבור, ששורשו העליון זה בקב"ה שהיה בונה עולמות ומחריבן, [שבירה באיסתכל באוריתא שנחלקו האותיות שירדה

דקדושה ע"י קיום תורה וכו', ומאיך לחיות בתפיסת חיים של ביטול, דהקב"ה מביא לאדם אלף אלפים מקרים שיוכל להתבטל אליו, השאלה כיצד הוא מקבל אותם, שבכל קושי שבא אליו מלבד האמונה שזה טוב ויהיה טוב הוא צריך קודם להסכים לעצם השבירה, ולא לרצות מייד לברוח משם. זה ברוש דקדושה. וזה היה כוחו של מרדכי שלכן וּמְרַדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה (אסתר ג ב) כי פחד לפגום בכוחו להתבטל לשבירה דקלקול שזה המן. ולכן ארור המן ברוך מרדכי בגמטריא שבר, דארור המן זה מה שנפל מכת השבר. וברוך מרדכי זה גלוי השבירה דתקון שמרדכי ידע את כל אשר נעשה, הוא ידע את הביטול שגנוז בגזירה, כלומר שהגזירה מביאה לידי ביטול, שזה עומק הלהשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, כלומר להביאם למדריגת ביטול זה עומק ידיעת הגזירה וביטולה. רק מי שמוכן להשתמש בשתי הקצוות יחד, אז מחד הוא עולה לגמרי ומאיך הוא בטל לגמרי, ברצא ושוב בנפש, זה עומק מדריגת הראש דקדושה, וזה האופן למעשה כיצד לנהוג בכל תהלוכות עולם שעוברים על האדם.

יש לשים לב שתמצית זו הינה טעימה בלבד מן השיעור ופחותה באין ערוך משמיעת השיעור עצמו.

[נושאי השיעור: ברוש ראש משה מרדכי מח לב כפף כרע דעת ענוה שבר שבור שובר בו-ראש מר מרירות עצבות חיות רמ רוממות המן]

חושק לביטול [אע"פ שודאי צריך לחשוק לביטול העליון הבא ממוחין דגדלות שזה ביטול בהתבוננות בגדלות הבורא ושפלות עצמו] אז גם במשברים של קטנות כָּל מְשַׁבְּרֵיךָ וְגַלְיָהּ עָלַי עָבְרוּ (תהלים מב ח) שהרי אין חיים בלי משברים כל אחד איך שהוא עובר ומה שהוא עובר כ"א לפי חלקו מהקב"ה אך כל אחד ללא יוצא מן הכלל עובר משברים, קשיים, התמודדויות, [או יש כאלו שמתעקשים לא להשבר, שגם זה דרך נכונה שהוא תקיף בדעתו להצליח ע"י סיעתא דשמיא ותפילות וכדומה] כאשר הוא שמח בעצם הביטול שזה חוסר קיום עצמי, זה מוליד בו חיות וזה שבירה דקדושה. וזה דרך יסודית מאוד לעבור את כל ההתמודדויות שבחיים. וזה אחד הדרכים השורשיות להיות בשמחה תמיד, דממ"נ אם טוב לו אז הוא שמח בחלקו, אך אם כעת אין לו סיבה לשמוח, אז הוא שמח בביטול. [אלא דלפעמים הוא צריך לעורר בנפשו את הרצון לביטול כגון שהוא ממש בקטנות או במרה שחורה] זה נקרא שבירה דקדושה, כלומר דעיקר שבירת הלב אינו שבירת הערלת הלב [אף שגם זה נכון] אלא עיקר השבירה זה שבירת עצם קיום האני של האדם. [וההפך מכך זה הבעל גאווה שאינו רוצה ומוכן להתבטל, אז כשהקשיים באים אליו, הם שוברים את האנא אמלוך שלו].] אלא שנצרך לכך זהירות גדולה מאד לא לשבור את האני יתר על מדריגתו, דצריך שיהיה לו יש דקדושה מול האין של הביטול ולכן הרבה נפלו בדרכים אלו.

הצורה השלימה של החיים זה מחד לבנות חיים של יש

שו"ת לאחר השיעור - ביטול

עומק הביטול של שבירת הלב הוא ע"י שתופס הרגשה ללא השכלה

שאלה נתבאר שמצד אחד צריך להתכופף להגיע לביטול ומצד שני אח"כ לעלות חזרה למקומו, לכאורה אם הוא יודע שאחר כך הוא יעלה חזרה למקומו אז חסר בביטול, ואם הוא יותר מדאי מבטל הוא אולי לא יחזור.

תשובה אתם שואלים שאם דעתו לכתחילה שאם הוא ירד למטה הוא יחזור אז הירידה היא איננה ירידה גמורה, אם אני מבין זה חדות עומק השאלה, רק שאם מציינים את זה מחמת דעתו אז דעתו שלאחר מכן זה מה שיקרה, אבל בעומק כשהזכרנו את ההגדרה של השבירה הזו שהיא שבירה לא הזכרנו את זה במהלכי המוחין של הראש, הזכרנו את זה במהלכי הלב, זה היה החלק הראשון והחלק השני, החלק של השבירה דתיקון לא מצד שובר ע"מ לבנות ששם אין לכם שאלה, שם זה גופא המדרגה זה שובר ע"מ לבנות, השאלה היתה במדרגת השבירה של הלב שעליה דובר, שאיך יהיה מציאות של הדבר, הרי לכאורה דעתו לאחר מכן לעלות, אם השאלה היתה במוח אז השאלה יש לה צד שהיא שאלה ויש לה צד שהיא לא שאלה כי לא זו ההגדרה של השבירה, אבל כשהגדרה היא בשבירה של הלב, הלב נתפס

כתפיסה שכך הוא מרגיש וזה לא שאלה של השכלה, בשבר שלו הוא סבור שהוא למטה, אם אתם מכניסים לשם מערכת של דעת אה"נ בדעת הוא יודע שהשבירה לא תהיה שבירה גמורה והיא תחזור. בעומק זה ההגדרה הרי בין מוח ללב, המוח כהגדרה כוללת זה מקום המוחין הגמורים, ומקום הלב שמשם מתחיל הנקבה היא היא ההבחנה של קטנות הדעת דעתה קלה, איפה הדעתה קלה דתיקון?, שהוא לא משתמש בדבר לאיפה הוא יביא לאחר מכן. ניתן את הדוגמה הפשוטה האדם עושה מצווה והוא יודע שיש לו שכר לעתיד לבוא, אז קשה לו להתנתק מהשאלה לשמה של שכר, בשכל הוא יודע, הוא מנסה להסיח דעת, בלב אבל זה לא ענין של השכלה זה ענין של ההרגשה, יש גם בלב השכלה אה"נ, אבל ביחס מסויים דידן השתא אנחנו עוסקים בהרגשה שנמצאת בלב, ההרגשה שנמצאת בלב הוא עכשיו עסוק בהרגשה של עצם החיבור לעצם המצווה עצמה, לא מצד נקודת נידון מעשה של השכל. זה שאלה מאוד מאוד יסודית בעומק העבודה איפה השיעור שהאדם מכניס את המוחין ואיפה האדם מסלק את המוחין ומכניס את תפיסת הלב שלו שתופסת את המציאות, יש פעמים כמובן שצריך לעשות כך, יש פעמים שצריך לעשות כך, נקטנו דוגמאות שלא צריך להשתמש עם המוחין אבל להשתמש רק עם מציאות תפיסת הלב הכרת הלב הרגשת הלב

כוללת צריך לטהר אותו במים או באש, אך כלי חרס שבירתם היא טהרתם, אז אדם שלוקח כלי חרס ומשבר אותו מסלק ממנו את הטומאה ולאחר [מכן הוא מתוך אותו ובונה אותו מחדש, הדוגמה היא לא שלימה היא רק דוגמה, היא יותר קשורה לסותר ע"מ לבנות, זה לא שייך לאמונה, זה עוד סוגיא של אמונה, חלק מעבודת האדם כמו שנתבאר זה עבודת הביטול, אז השבירות שלו משמשים אותו לביטול, הם לא שייכים עכשיו לאמונה, אך כמוכן שבסוף בעומק הכל זה עבודה של אמונה כל מצוותיך אמונה הכל זה אור של אמונה, אבל זה לא הגילוי להדיא עכשיו שהתכלית כאן היא האמונה, הגילוי הוא עצם הביטול והביטול הוא שבירה, השבירה מביא לביטול.

המשך שאלה אז רק עם קבלה להסכים לזה?

תשובה להסכים זה השלב הראשון, השלב הבא זה נקרא בעומק שמחים ביסורים, ואף שזה גם כפשוטו מפני שיש שכר לעתיד לבוא, אבל בעומק שמחים ביסורים היינו מי שרוצה ביטול אז היסורים מביאים אותו לביטול אז הוא שמח בביטול, וזה לא רק מסכים לקבל, כי ברגע שהוא רק מסכים לקבל במידה מסויימת הוא עדיין אינו בטל לגמרי, אבל אם זה מה שהוא רוצה אז זה המדרגה האמיתית הגמורה, ואז הוא באמת מגיע למציאות של ביטול, בטבע כל אדם הוא מתנגד לכל ביטול של יש, זה היש של האדם, וכל דבר שמתנגד ליש שלו ומבטל אותו אז הוא מתנגד אליו, אבל מי שהעבודה שלו היא עבודה של אין אז הוא קיבל כלים מהבורא, רק לפעמים כלים יותר נוחים ויותר נעימים ולפעמים הכלים לא נעימים, אבל הוא הגיע לאותו מציאות של תכלית, אם זה הביא אותו לשם אז הוא שמח ביסורים הוא שמח בביטול שנוגד מהיסורים.

פרט שאינו רוצה להצטרף לכלל הוא כקורח ועדתו

שאלה כאשר האדם יורד במוחין לאסוף פרט, האם יתכן שהוא יחלוק על הפרט, או שזה הפך תפיסת האחדות.

תשובה מצד החלק העליון שירד הוא ודאי רוצה להצטרף, רק שהחלק שאליו הוא ירד יתכן שאינו רוצה להצטרף, שזה נקרא קרח שעשה מחלוקת, אבל זה מדין החלק, משה לא חלק על קורח אלא זה מחלוקת קורח ועדתו, שהוא רוצה להעמיד את עצמו במקום משה, קורח שפיקח היה כלומר היה כאן פיקחות מסויימת, בעומק משה רבינו היה צריך להוציא מקורח את הפיקחות של קורח, אבל הפיקח כשרואה את עצמו ששמואל עתיד לצאת ממנו שהוא שקול כמשה ואהרן אז הוא רואה שהוא הכלל, כלומר הוא רואה את הפרט איך הפרט פתאום הופך להיות שקול כמו הכלל זה עומק ההגדרה, הוא לא רואה שהוא עצמו שקול כמשה רבינו, הוא רואה שהפרט שעתידי לצאת ממנו, שמואל, כמ"ש משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו - שהם שקולים אהדדי כשארז"ל, אז הוא רואה איך הפרט שיוצא ממנו שקול כמו הכללים, אז הוא רוצה שהפרט יהיה הכלל, זה ממש עומק דברי חז"ל.

החלק שאינו רוצה להתבטל והיחס אליו

שאלה איזה חלק בנפש הבהמית אינו רוצה להתבטל.

תשובה כח היש שבה. זה מה שהזכרנו שלכן אין שמחה שלימה,

זה התפיסה ששאלתם, להשתמש בשבירה לא מצד מה יהיה השלב הבא, ההרגשה לא תופסת מה יהיה השלב הבא, ההרגשה תופסת מה שיש כאן עכשיו, השכל מבין שיש עתיד, הוזכר פעמים רבות המילה עתיד זה שורש האותיות דעת הוא תופס מה יהיה לעתיד, תפיסת ההכרה ותפיסת ההרגשה תופס מה שיש, הרבה פעמים היא גופא כיון שבהרגשה הוא תופס מה שיש והוא לא תופס מה שיש לעתיד לכן הוא סובל הרבה, זה אותו סיבה שלוקחים לילד קטן ושוברים לו דבר אז הוא עצוב, אבל בר דעת מבין ששוברים לו בשביל לבנות לו משהו יותר יפה אז הוא שמח, זה גופא התפיסה, דוגמא בעלמא של ילד שתופס הרגשה בלי מציאות של השכלה, זה גופא חלק מעבודת ה' היא לקבל מציאות של הרגשה בלי תפיסה של מוחין, כמוכן באופן ומתי שצריך.

עומק מדריגת הביטול של הלב זה מכח החללות שבלב

שאלה מה זה המציאות של לב שבור, לכאורה עד כמה שהאדם מגיע לשלימות הלב אז הוא בקע ללב בשר ולב שלם האם הכוונה ללב חלל לבי חלל בקרבי.

תשובה חידדתם שכל דבר בנוי ממציאות של יש וממציאות של אין, ובתוך הלב עצמו יש שתי חלקים, יש את עצם הלב עצמו או שהוא אבן או שהוא בשר, ויש חללא דלבא כלשון חז"ל, בדוגמה שהזכרתם זה לבי חלל בקרבי, היש שבלב זה הבשר או האבן, והאין שבלב הוא החלל. אם מדברים עכשיו על השבר להגיע לביטול של האין אז מונח כמוכן מה שאמרתם שזה קאי על החלל ולא על עצם הבשר או האבן, מיניה וביה רק חישבנו את הדברים.

שבירת הלב היא ע"י סילוק המוחין

שאלה אדם שהוא תמיד בשמחה ומוחין דגדלות, האם הוא צריך לרדת ללבו ולשוברו ע"מ לבנותו, וכגון בוידוי ובתיקון חצות.

תשובה יש יסוד קרוב למה שאתם אומרים בקמארנא שביאר על הפסוק וידום אהרן, שאם הוא היה מגלה את מציאות המוחין שלו אז כמוכן שלא היה שום נקודה של צער ובכי, אבל היא גופא הוא סילק את מציאות המוחין שלו והעמיד את הבכי כמציאות לעצמה, זה קרוב מאד למה שאמרתם. כל המקומות האלה בעומק אנחנו מצטערים על סילוק הדעת, זה נקרא חורבן הבית, בית המקדש זה מקום גילוי הדעה, הזכרנו את דברי הגמ' (ברכות לג.) גדולה דעה שניתנה בין שתי אותיות וביהמ"ק בין שני אותיות, בית המקדש זה מקום גילוי הדעה, עכשיו כשמצטערים על חורבן הבית אז מצטערים על סילוק הדעה, אז יש אופן של להצטער על סילוק הדעה מכוח להתבונן בדעת, ויש אופן שסילוק הדעה הוא גופא האופן להתאונן על הדבר, שזה מה שהוזכר השתא בסוד ההרגשה וההכרה ולא מצד תפיסת המוחין.

כח הביטול אין עיקרו אמונה והסכמה אלא רצון לביטול

שאלה הנקודה של שבירה זה רק ע"י כח האמונה.

תשובה לא! במציאות זה שובר אותו וזה מביא אותו לאין, יש עוד עבודה מצד אמונה, אבל היחס של השבירה שאנחנו מתייחסים לשבירה כשבירה לא מצד האמונה שבה, הוא שבור, השאלה מה הוא עושה בעת השבירה. ודוגמה פשוטה לדינא, הדין הוא שכלי שנטמא אז כהגדרה

השבירה צריכה להעשות מתוך שמחה

שאלה מה שהחובת הלבבות אומר שהחסידי צהלתו בפניו ואבלו בליבו האם זה מצד שהוא מצליח לכלול את השבירה לב עם השמחה?

תשובה הגדרה יסודית שהוזכר פעמים רבות מאוד מדברי רבותינו, שגם בזמן האבילות חייב להיות שיהיה עבדו את ה' בשמחה, כלומר זה עומק של השאלה ששאלתם שהוא כולל את השמחה יחד עם האבילות או זה לא קשור רק לצהלתו בפניו, כלומר זה הגדרה ראשית כל כפשוטה לכשעצמה שחייב להיות שבכל אבילות יש מצוה של שמחה, וכמו שהזכרנו את דברי רבותינו שירמיה כתב ספר איכה אע"פ שלכאורה אין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה, על כרחך שבתוך העצבות היה לו מציאות של שמחה, רק באופן מסויים זה הופך להיות כשזה מתגלה בפנים שלו זה צהלתו בפניו, אבל בעצם האבילות עצמה בהכרח גנוז שיהיה מציאות של שמחה, אמת.

**מי שאין בתוכו רע מה הענין שיצא לחוץ
שזה מקום סכנה, להשיג פרטים**

שאלה נתבאר שבמרדכי התגלה מחד הביטול ומאידיך הרוממות ברצא ושוב, ולכן לא רצה לברוע להמן כדי שלא יפול לשבירה דקילקול, באופן מעשי כאשר אדם מתבודד ועוסק ברצוא ושוב, לכוארה כאשר הוא יוצא מתגבר החשש שיצא לרע, משא"כ כאשר נשאר בהעדר תנועה ואינו יוצא ברצא ושוב אז יש פחות חשש שיצא לרע, וא"כ מה התועלת בזה שיצא לחוץ, וכן אין מסתבר לומר שמה שאינו רוצה להתנועע זה נובע מגאווה.

תשובה ראשית מה שאמרתם הוא נכון מאד, אבל ההגדרה היותר מדויקת היא שבזמן התנועה שהוא נמצא בין הרצוא ושוב אז הוא בודאי שיש נקודה שהוא יכול לנטות למציאות של רע, ובלשון אחרת יש מלגאו ויש מלבר, אז כשהוא נמצא במלגאו אז הוא פחות מחובר לרע, כשהוא יוצא עכשיו ללבר אז הוא יותר מתנועע עכשיו למקום חיצוני, כשהוא יוצא לחיצוניות אז בחיצוניות יכול להיות טוב ויכול להיות מציאות של רע, מה שאתם מדברים זה על מי שהרע כבר נעקר מתוכו כי אם הרע נמצא בתוכו אז גם בלי שום תנועה הוא עכשיו נמצא בתוכו, כמובן התחלתם ממקום יותר גבוה ושם נקודת הנידון שדנתם, כשאדם דבוק בהוויה אז הוא לא מתחבר למקום של רע בפועל כי הרי אין כאן תנועה, אבל בעומק הסכנה במקום שהוא דבוק בהוויה שהוא מבטל את העשה, רק שזה יותר דקות של רע כי עבירת ל"ת זה חיבור לרע בפועל, והעדר של עשה זה חוסר של הארה, אבל בשניהם יש סכנה של נפילה לרע, או העדר של רע גמור שזה בבחינת רצוא ושוב, או שהוא דבק ברע כהגדרת חוסר קיום של העשה, כי כשהוא דבוק בהוויה הוא דבוק באין עוד מלבדו קודם שנברא העולם.

המשך שאלה האם הסיבה שהמרגלים לא רצו להכנס לארץ זה מחמת שיתחילו במצוות בפועל, והם רצו לדבוק בהוויה.

תשובה כן, הם לא רצו להתחייב במצוות התלויות בארץ.

הזכרנו שגם האמונה היא לא בוקעת בשלימות מחמת החלק של הנפש הבהמית שהאור של האמונה לא בוקע, וגם החלק שאינו רוצה להתבטל, על זה בעומק לא נאמר שמחים ביסורים, זה נקרא מה שהוגדר זה לקבל אותם מה שהזכירו קודם להסכים לקבל את הדבר, בחלק של הנפש הבהמית התחוננה שלא מקבלת את הדבר בשמחה אז נשאר שהיא רק מקבלת, יש אופן שהיא גם לא מקבלת זה האופן של מבעט, תמיד ישאר בנפש הבהמית בכל הקומה כולה של הדקויות האלה.

המשך שאלה ביחס שהיא לא מקבלת האם זה גופא גם חלק מהביטול שהוא מרגיש שהוא לא מצליח לבטל.

תשובה מה שאתם אומרים הוא בודאי נכון, אבל תמיד עדיין ישאר נקודה שלא מתבטלת, נכון שזה הרחבה של נקודת הביטול, אמת, אבל עדיין ישאר נקודה שלא מבטלת, תמיד ישאר אצל כל אדם בנפש נקודה שנקראת ירבעם בן נבט הוא מבעט.

המשך שאלה וכיצד צריך להסתכל על נקודה זו בנפש.

תשובה מה שאתם אומרים הוא בודאי נכון, אבל תמיד עדיין ישאר נקודה שלא מתבטלת, נכון שזה הרחבה של נקודת הביטול אמת, אבל עדיין ישאר נקודה שלא מבטלת, תמיד ישאר אצל כל אדם בנפש נקודה שנקראת ירבעם בן נבט הוא מבעט.

המשך שאלה וכיצד צריך להסתכל על נקודה זו בנפש.

תשובה הדוגמה שהזכירו קודם כאמונה זה יחס שצריך להתבונן, אבל זה אמונה שנסארת מקיף היא לא הופכת להיות פנימי גמור לעולם, המקיף של הדבר מתבונן שהיא גופא אני צריך להסכים לשפלות עצמו, אחד מהאופנים שהאדם מגיע לביטול זה מה שהזכרתם שהוא רואה שיש נקודות שפלות בנפש שלו, והיא גופא השפלות הזו מביאה אותו לביטול, ומדוע לא תאמר לו שהוא ישנה את זה מכוח השמחה בשבירה, מכוח האמונה, כי זה לא נקלט, אז עצם זה שהוא רואה את חסרונותיו שלו זה גופא מוליד בו גם שמחה מסויימת, שהוא באמת בטל, אבל עדיין תמיד ישאר נקודה שהוא לא מוכן להתבטל, אין תיקון שלם של הנפש הבהמית וזה יסוד המוסד בדברי רבותינו, התיקון הזה בשלמות בסוף האלף העשירי.

האם מי ששורשו באין עוד מלבדו עסקו יותר בביטול

שאלה האם זה נכון שיש מי ששורשו באמתת הוויתו ויש מי ששורשו באין עוד מלבדו ומצד כך מי ששורשו באמתת הוויתו היחס שלו היא יותר הכרה ממי ששורשו באין עוד מלבדו שאז היחס שלו היא יותר ביטול ואין.

תשובה מה שאתם אומרים הוא בודאי נכון, כלומר הגדרת אמתת הוויתו אז זה נקרא היש האמיתי, הגדרת האין עוד מלבדו זה תפיסה שיש שלילה לבטל כל דבר, אין עוד מלבדו זה לשון של שלילה, אז מי שהתפיסה שלו היא באין עוד מלבדו אז הוא עסוק בתפיסת ביטול הוא מבטל את זה והוא מבטל את זה, הוא מבטל את הכל, אז התפיסה שלו מביאה אותו לביטול, משא"כ מי שדבוק בהוויתו אז הוא דבוק ביש האמיתי, זה מה שאמרתם רק ביתר ביאור.